

izobrazbo učiteljskih kandidatov je ločiti od strokovne izobrazbe, potreba jo je zvišati in urediti na enotno splošno izobrazbo, na podlagi katere le je mogoča uspešna in temeljita reforma strokovne izobrazbe. Na podlagi enotne predizobrazbe naj bo dana možnost ustreči naravnemu zahtevi učiteljstva, da bo po dokončanem študiju na učiteljski omogočen tudi eventualni prehod na vseučilišče.

2. V največjem nasprotju z določili drž. šolskega zakona in člena XIX. drž. osnovnega zakona so pa današnje dejanske narodnostne razmere z ozirom na šolstvo na naši zemlji. V tem oziru smatra učiteljstvo za edino pravično in ugodno rešitev tega vprašanja potom teritorialne avtonomije šolstva, ki se krije s teritorialno narodno avtonomijo. Zato smatra vsak zakon, ki ne upošteva tega načela kot nemogoč in pozivlja jugoslovanske poslance, da trdno vstrajajo v borbi za teritorialno avtonomijo našega šolstva in našega naroda.

3. Za našo narodno bodočnost je šolska organizacija in šolsko vprašanje eno temeljnih vprašanj za narodno samoohranitev. Zato je za šolsko vprašanje zainteresirati najširše plasti naroda in se naj z ozirom na vitalen pomen tega vprašanja za naroden razvoj opusti notranje strankarsko izrabljanje tega vprašanja, nasprotno pa naj se ob vsaki priliki — posebno na shodih — opozarja na narodne krivice z ozirom na šolstvo in naj poudarja naroden pomen šolstva za našo bodočnost.

Formalni sklep.

Vodstvo Zaveze sporoči te sklepe Jugoslovanskemu klubu kot našemu narodnemu zastopniku v državnem zboru s prošnjo, da jih upošteva pri državnozborni obravnavi tega vladnega zakonskega načrta reforme zakona o učiteljski izobrazbi in o učenem usposobljenju za splošne ljudske in meščanske šole ter zainteresira zanje tudi ostale parlamentarne politične zveze. — V informacijo pa se sporoči ti sklepi tudi slovenski in nemški avstrijski učiteljski zvezi.

Delegacija je soglasno sprejela nasvetovano resolucijo.

Potem je sledilo poročilo posebnega odseka o sestavi načrta preustrojitve našega šolstva in narodne izobrazbe. V imenu odseka je poročal njegov marljiv načelnik Pavel Flere. Najprej je govoril o izvršenem delu v odseku. Na Zavezniškem delegacijskem zborovanju dne 28. decembra 1917 smo določili delovni red, po katerem naj Zavezino učiteljstvo v zvezi z merodajnimi činitelji vrši svoje delo pri načrtu preustrojitve našega šolstva in narodne izobrazbe. Tu so se določile obravnavne skupine in tovariši skupinski načelniki so sestavili obravnavne pole za te skupine. Vseh pet pol je dovršenih, tri od teh je priobčil »Učit. Tov.«. S posebnim ponatisom na zadnjem delegacijskem zborovanju sprejetih tozadevnih predlogov se je obvestilo učiteljstvo o delu in načinu dela za vse Zavezino učiteljstvo. Kolikor se je dalo posneti iz poročil o delovanju naših okrajnih učiteljskih društev, je v naše učiteljstvo proniknila zavest, da je delo, ki se z njim peča naš odsek, res potrebno. Zato so se tudi učiteljska društva lotila dela ter nekatera nastavila v društvu posebne referente. V nekaterih društvih so se sestavila tudi osnovna načela za celotni načrt, oziroma so se izrazili principi, ki naj služijo odseku samemu pri sestavi načrta. Opozarjal je tovariš poročevalec na dejstvu, da je treba v društvih sistematičnega dela po programu, kakor ga je določila lani Zavezina delegacija in kakor je od časa do časa dajal odsek navodila. Nujno je potrebno, da pridejo obravnavne pole v društvih v razpravo in da ne prepuščamo vsega dela le odseku. Dalje je poročal tovariš referent, katere korporacije je vodstvo Zaveze povabilo na sodelovanje in katere so se odzvale. Odzvali so se: Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani, Slovenska šolska Matica in od 31 povabljenih društev za otroško varstvo in mladinsko skrbstvo na Kranjskem sta se odzvali dosedaj le dve, in sicer ono v Idriji, pri katerem je tajnik prof. dr. Lončar in ono v Ilirski Bistrici na Notranjskem. Želimo, da se odzovejo tudi druga društva; povabijo naj se k sodelovanju tudi izvenkranjska društva. Poleg društev se nahajajo zlasti med srednješolskim slovenskim učiteljstvom odlični šolniki, ki se jako zanimajo za naše delo ter so nam že zasebnim putem šli na roko s prijaznimi navodili ter obljubil tudi nadaljno svoje sodelovanje. Govornik izraža trdno upanje, da po takem svojem začetku zainteresiramo za stvar vse kroge, ki so že po svojem stanu poklicani na sodelovanje z nami na tem torišču kakor tudi vsa slovensko javnost sploh za svoje delo ter vse te pritegnemo kakor hitro preidemo v podrobno obdelovanje snovi. Potem pojasnjuje tovariš referent obravnavne pole za posamez-

ne skupine ter sklene svoje poročilo z besedami: »Ves načrt mora tvoriti organično celoto, ki mu mora biti vodilna nit in jedro narodna vzgoja; vse zunanje ureditve tvorijo ogrodje za to idejo in zato se ne dajo docela ločiti v skupine. Okvir vsake teh sega v okvir ostale; narodne ženske vzgoje ni mogoče ločiti od šolske organizacije, kakor ne te od izvenšolskih naprav. Le zato, da olahkomo vsakomur sodelovanje na specialnem torišču, na katerem so njegove zmožnosti največje in njegova volja najboljša, smo razdelili snov na skupine in ga obravnavamo v teh. Cenjeno delegacijo pa prosim, naj delujejo v svojih društvih na to, da se začne z obravnavo pol kar najintenzivneje takoj, ko jih dobe društva za svoje člane v roke. Pokažimo pri tem svojem delu, da smo polni onega pravega učiteljskega idealizma za narodno delo tam, kjer je to naša stanovska dolžnost«. Ob koncu svojega poročila stavi referent nastopne odsekove predloge:

1. »Da se doseže enotna in sistematična obravnavna vse snovi, spadajoče k načrtu preustrojitve našega šolstva in narodne vzgoje, izda vodstvo Zaveze v obliki brošurice obravnavne pole vseh skupin s kratko utemeljitvijo, z navodilom za obravnavo pol ter v informacijo Zavezinega učiteljstva tudi zakonski načrt o preureditvi drž. ljudskošol. zakona, kakor ga je priredila Avstr. slovan. učit. zveza. Stroške za to izdajanje nosijo učiteljska društva po številu članov.

2. Zaveza povabi organizacije, ki so prijavile pri sestavi načrta svoje sodelovanje, da pošljejo na dan 29. dec. t. l. svoje odposlance na skupno posvetovanje v Ljubljano. Kot Zavezini odposlanci se vdeleže tega skupnega posvetovanja odsekovi člani. Oba predloga je delegacija sprejela soglasno.

Pri tej priliki priporoča delegat Flere dr. Lončarjev spis »Reforma šolstva«, ki ga je še kakih 250 izvodov v zalogi. Delegat Černej predlaga, da naj se razpošlje ta zanimiva brošura Zavezinih društvom v razpečevanju. Predsednik obljubi, da se bo to zgodilo.

O ustanovitvi strokovnega tajništva v Zavezi je poročal v imenu Stanovsko-politiškega odseka delegat Sumer, ter predlagal: »Delegacija se v principu izreče za ustanovitev strokovnega tajništva, a ker sedaj ni pokritja, naj se odloži njega ustanovitev na poznejši čas«. Po kratki debati, ki so se je vdeležili blagajnik Luznar in delegata Kmet in Černej se sprejme odsekov predlog.

O načrtu vzornih pravil za okrajna učiteljska društva je poročal v imenu Stanovsko-politiškega odseka delegat Sumer. Po naročilu upravnega odbora je sestavil načrt vzornih pravil tovariš Gangl, napravil pa je osnutek tudi delegat Flere. Na podlagi teh dveh načrtov in po priznanih pravilih »Celjskega učiteljskega društva« naj se napravi enoten načrt. Ta naj se ponatisne v »Učit. Tov.« in razpošlje vsem v Zavezi včlanjenim društvom v porabo. Poročilo se je vzelo na znanje.

Potem je poročal tovariš Gangl o programu in poslovnem redu »Časnikarskega in književnega odseka«. Delegacija je z zanimanjem sledila izvajanjem tovariša referenta, odobrila poročilo ter izrazila željo, da bi tudi drugi trije odseki določili svoj delovni program in sestavili slični poslovni red. Več o tem prinaša naš list na drugem mestu.

O preureditvi »Učiteljskega Tovariša« v dnevnik je poročal v imenu Časnikarskega in književnega odseka delegat Seg. Stavil je predlog, da naj se »Učiteljski Tovariš« ne preosnuje v dnevnik, ampak naj izhaja za časa vojne kakor dosedaj vsak drugi petek v mesecu, takoj po vojni pa zopet vsak teden. V razpravi, ki je sledila temu poročilu, so se izrazile razne želje, ki so merile na spremembo v vnajni obliki in vsebini lista. Delegat Sumer želi, naj list izhaja že sedaj med vojno vsak teden. Delegatu Lešniku ne ugaja sedanja oblika, ker se vezan letnik ne more shraniti v omari. Delegat Brinar se je zavzemal za združitev sedanjega pedagoškega in šolsko-politiškega lista v en sam list. Delegat Črntagaj se izrazi za »Učit. Tov.« kakor je sedaj. Tovariš Gangl je nasvetoval, naj se sestanejo letos o Božiču vsi 4 odseki na posvetovanje in določijo smernice in način, po katerem naj se ureduje v prihodnje »Učit. Tov.« Delegacija je sprejela poročevalec in Ganglov predlog, odklonila pa vse druge predloge.

Predsednik je postavil naslednje štiri točke z dnevnega reda, ker se niso zrele za delegacijsko sklepanje.

Delegata Mervič in Schmeidek sta zahtevala pojasnila, zakaj se tovariša Hreščak in Pahor ne vdeležujeta delegacijskega zborovanja. Predsednik poda zahtevana pojasnila.

Slednjič so se vršile potrebne dopolnilne volitve. Predsednik konstatira, da nekateri Zavezini odseki ne morejo redno poslovati, ker se člani ne vdeležujejo sej. Delegat Kecejl je zastopal mnenje, da naj se ne izvrši nadomestna volitev, temveč naj se poizveduje po vzrokih, zakaj se dotični člani odtegujejo delu v odsekih. Delegat Ambrožič predlaga, naj se anulira izvolitev nedelovnih članov ter naj se izvrše za te dopolnilne volitve. Predlog se sprejme. Podpredsednik Germek je ugovarjal, da bi se anulirala izvolitev odsekovih članov Hreščaka in Pahorja, ker sta jako delavna in je samo nesporazumljenje krivo, da se ne vdeležujeta danes delegacijskih posvetovanj. Predsednik Jelenc se je pridružil mnenju podpredsednika Germeka. Nadalje je zagovarjal podpredsednik Germek odsotnost odsekove članice Marije Kmetove in člana Ferda pl. Kleinmayrja, ker sta oba zadržana po nujnih opravilih. Nato se izvrše potrebne dopolnilne volitve: Izvoljen je bil v »Pedagoško-didaktičski odsek« Andrej Čok iz Trsta namesto Valentiča, v »Stanovsko-politiški odsek« Alojzij Urbancič iz Mirna na Goriškem namesto Praprotnika in v »Časnikarski in književni odsek Ivan Dimnik iz Trsta namesto Bertoka.

Predsednik je naznanil dalje, da se je odpovedal tajništvu tajnik Rus. Prebral je njegovo odpoved in prekinil sejo, da se dogovore delegati o kandidatu. Po zopetni otvoritvi seje se zglasil k besedi podpredsednik Germek, ki predlaga, da naj delegacija ne vzame na znanje tajnikove odpovedi. Če sta ostala Hreščak in Pahor v odsekih, je tem manj umestno, da bi nastala v Zavezinem vodstvu kaka sprememba. Delegacija je soglasno in z velikim odobravanjem pritrčila Germekovemu predlogu ter priredila zopet izvoljenemu tajniku Rusu navdušene in dolgotrajne ovacije.

Pri posameznih nasvetih predlaga delegat Potokar, naj se vodstvo Zaveze obrne z utemeljeno vlogo na vse pristojne deželne šolske svete zaradi oprostitev učiteljev iz vojaške službe, ker je pomanjkanje učiteljev vedno občutnejše, kar je v veliko škodo našega šolstva in vzgoje mladine. Predsednik obljubi, da se bo to zgodilo.

S tem je bil izčrpan dnevni red in predsednik je zaključil lepo vspelo zborovanje ob 5. uri popoldne. Zahvalil se je v prvi vrsti vsem referentom za temeljita in stvarna poročila, delegaciji pa za splošno zanimanje, živo pozornost in živahno vdeležbo pri razpravah ter želi vsem storjenim sklepom najboljših in najlepših uspehov našemu šolstvu v prospeh, narodu v korist!

Poziv Narodnega sveta.

Zgodovina človeštva stoji na pragu velikih dogodkov. Tudi za prihodnost našega naroda je sedanja doba odločilna. Mi in naši otroci bomo uživali toliko svobode, kolikor si je sedaj priborimo. Sedaj je čas, da si ustvarimo srečno bodočnost za nas, ki živimo in za naše pozne rodove. Gorje, ako zamudimo te usodopolne trenutke!

Ker si je naš narod svest visokega pomena sedanjega časa, si je izbral »Narodni svet« v Ljubljani kot najvišjo stopnjo. »Narodni svet« bo skušal lajšati bre-

Da bo mogel premagati »Nar. svet« ogromno delo, ga mora podpirati ves narod moralno in gmotno. »Narodni svet« ne more pobirati davkov, pač pa je dolžnost naroda, da si sam naloži ta narodni davek. Prostovoljno naj naš narod plačuje ta davek svoji najvišji politični oblasti.

Delovanje »Narodnega sveta« bo odvisno tudi od gmotnih sredstev, ki mu bodo na razpolago. Zato pozivljamo vsakogar, ki ljubi jugoslovansko domovino, da plača po svojih močeh narodni davek našemu vrhovnemu vodstvu. »Narodnemu svetu« v Ljubljani.

Pripravki se pošiljajo na naslov »Narodni svet«, Ljubljana, sprejemala pa jih bodo za naš račun drage volje tudi upravništva naših listov.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1918.

Dr. Anton Korošec.

Iz naše organizacije. Skupne zadeve.

Delovni program Zavezinega časnikarskega in književnega odseka (ČKO).

(Odobren na delegacijskem zborovanju dne 4. septembra 1918.)

Člen I.

a) ČKO kritično in iniciativno spremlja pisavo in urejevanje Zavezinih listov, ki so doslej: Učiteljski tovariš, Popotnik in Zvonček.

b) ČKO organizuje publicistično v Učiteljskem Tovarišu s stanovsko-politiškim in gospodarskim odsekom, v Popotniku pa v zvezi s pedagoško-didaktičnim in gospodarskim odsekom.

c) ČKO je v trajnem stiku z uredniki Zavezinih listov.

Člen II.

ČKO zbujajo zanimanje med članstvom Zaveze do sodelovanja pri Zavezinih listih in do njih razširjenja tudi v neučiteljskih krogih.

To delo se lahko vrši:

a) s propagandnimi spisi v imenovanih listih samih;

b) s propagandnimi spisi v neučiteljskih listih;

c) s priporočili razpisov nagrad za najboljše spise vsebine in tendence, ki ju obsega delokrog imenovanih listov;

d) s priporočili, katere liste naj si nabavijo dotična uredništva, da morejo iz njih črpati informativne snovi zase in za svoje bralce;

e) z zbiranjem snovi in s svojedobno izdajo obče zgodovine slovenskega šolstva in učiteljstva;

f) s pošiljanjem svojih članov, oziroma od teh nasvetovanih članov Zaveze sploh na skupščine, priredbe in razstave književnega in časnikarskega (tiskarskega) značaja;

g) z nasveti na vodstvo Učiteljske tiskarne glede na tehniško in umetniško izpopolnjevanje in dovršenje ne izdanih izdelkov;

h) s predlogi na vodstvo, upravni odbor in delegacijo Zaveze glede imenovanj eventualno izpraznjenih uredniških mest pri Zavezinih listih.

Člen III.

a) ČKO posluje kot ocenjevalni odbor za vse spise, ki jih pridobi Zaveza potom razpisanih nagrad.

b) Pri spisih pedagoško-didaktične vsebine se vrši ocenjevanje skupno s pedagoško-didaktičnim odsekom.

Člen IV.

ČKO sme izven svojega kroga iskati sotrudnikov za izvedbo del, ki služijo idejni izgradbi naše organizacije.

Člen V.

a) ČKO ima na skrbi Zavezino knjižnico in čitalnico.

b) V soglasju s pedagoško-didaktičnim odsekom poveri to oskrbovanje knjižničarju, ki ga na njegov predlog imenuje vodstvo Zaveze izmed učiteljstva, stanujočega na kraju knjižnice.

c) Knjižničar sestavi urnik in pogoje izposojevanju, oziroma čitanju knjig in časopisov. Vodstvo Zaveze potrdi urnik in pogoje.

Poslovni red Zavezinega časnikarskega in književnega odseka (ČKO).

(Odobren na delegacijskem zborovanju dne 4. septembra 1918.)

I. Namen.

Bistveno je poslovanje ČKO določeno po splošnih načelih Zavezinih pravil in njenega poslovnega reda ter z delovnim programom odseka samega.

II. Načelnik.

Načelnik sprejema in odkazuje vse spise vsem članom ČKO v pregled in presojanje. Druge dolžnosti in pravice načelnikove so določene v drugih poglavjih tega PR.

III. Pravice in dolžnosti odsekovih članov.

1. Vsak član ČKO mora o vseh spisih, ki jih dobi od načelnika, pisмено izreci svoje mnenje.
2. Vsak član ČKO je dolžan udeležiti se vsake odsekove seje. Odsotnost opravičilo le tenni vzroki (bolezen, službeni zadržki), ki jih pa mora odsekov član pred sejo naznaniti odsekovemu načelniku.
3. V debati, ki bi se vršila na delegacijskem zborovanju, ima vsak član ČKO pravico zagovarjati svoje mnenje, bodisi da je to v odseku samem zmagal ali ne.
4. Vsak član ČKO ima pravico terjati iz Zavezine blagajnice povrnitev svojih izdatkov za postojno in pisemske potrebine.

IV. Poročevalec in soporočevalec.

1. ČKO izvoli iz svojih članov poročevalca za vsa poslovna doba.
2. Poročevalec zbira o posameznih, odseku izročenihi spisih mnenja odsekovin članov, sestavlja poročila za odsekove člane, za upravni odbor in za delegacijo ter poroča Zavezinih korporacijam o delovanju, sklepih in predlogih svojega odseka. Poročevalec sestavi vse zapisnike odsekovih sej, hrani vse spise in zapisnike ter jih koncem vsakega poslovnega leta odda v Zavezini arhiv.
3. Poročevalec naznanj pisмено rezultat vsake seje ČKO kratko in jedrnato vsotvstvu Zaveze.
4. ČKO izvoli lahko poročevalcu soporočevalca, ki zastopa v upravnem odboru in na delegaciji nasprotno mnenje (III., 3.) Soporočevalca izvoli odsek od slučaja do slučaja.

V. Seje.

1. Na svojih sejah obravnava ČKO o vseh došlihi dopisih, v kolikor se to ni že zgodilo pisemenim potom.
2. O vsakem poročilu se vrši najprej splošna, potem specialna debata.
3. Na vsaki seji ČKO se vrše prosti in ne na dnevni red vezani razgovori o Zavezinih listih. Tozadevni nasveti se pisмено naznanijo uredništvom listov.
4. Vsak član ČKO ima pravico na vsaki seji staviti samostalne predloge.
5. Sklep, ki obvelja na odsekovi seji, predloži poročevalec upravnemu odboru, oziroma delegaciji v sprejem. (Glej III., 3. in IV. 4!)

VI. Nujni predlogi.

1. Ako imajo člani ČKO nujen predlog, da ne morejo z njim odlašati do prihodnje odsekove seje, naj pošljejo svoj predlog svojemu načelniku, ki ga mora takoj razposlati stalnim odsekovim članom v obravnavo.
2. Ako konstatuje poročevalec soglasje pisemenih izjav, sestavi pisμένο poročilo, ki ga pošlje odsekov načelnik vodstvu Zaveze.
3. Ako ni soglasja, čaka predlog razprave na prvi prihodnji odsekovi seji.

V. Posebne določbe.

1. ČKO pripadajo razen izvoljenih članov tudi uredniki Zavezinih listov kot virilisti s posvetovalnim glasom.
2. Poslovanje v Zavezini knjižnici in čitalnici se vrši po določili člana V., točka c, odsekovega delovnega programa.
3. Knjižničar sestavi in voli imenik knjig in časopisov. Ta imenik razpošlje deželnim Zvezam, ki poskrbe, da ga dobe vsa okrajna učiteljska društva. O svojem delovanju poroča knjižničar ČKO.

Objavljamo delovni program in poslovni red ČKO, kakor ga je na zadnji seji odobrila delegacija, da po tem vzorcu tudi ostali Zavezini odseki napravijo svoje delovne programe in poslovne ređe. Z ozirom na tu priobčeni in že odobreni delovni program in poslovni red bo drugim odsekom lažje začrtati svoj delokrog in urediti svoje poslovanje. Delovni programi in poslovni ređi vseh drugih odsekov pridejo na dnevni red prvega prihodnjega delegacijskega zborovanja. (Zavezin P. R., člen I., točka i.) Odseki naj torej pravočasno pripravijo svoje izdelke!

Vodstvo Zaveze.

Goriško.

Učiteljsko društvo za goriški okraj je zborovalo včeraj dne 3. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v Gorici pri Zlatem Jelenu. Na dnevnem redu je bil tudi razgovor o aprovizaciji. Vabilo nam je za 20. št. lista prepozno došlo. Daljše poročilo o zborovanju nam je obljubljeno.

Učiteljsko društvo Tolminskega okraja je zborovalo dne 29. avgusta t. l. pri Sv. Luciji. Vkljub vsem neugodnim zvezam teh po vojni tako hudo prizadetih krajev se je zborovanja vdeležilo 18

učiteljev in 14 učiteljic. Po pozdravu predsednika tov. Jelinciča bi bil moral slediti referat o »decemberski izjavi opozicije«, a ker je stvar prevažna in po vsebini preobsežna ter zahteva temeljitega obravnavanja, so bili sprejeti soglasno siegeci predlogi tov. Mikuža: a) O »izjavi opozicije« se bode obravnavalo na več prihodnjih zborovanjih v obliki predavanj in debat. b) Zborovalce je opozicija razveselila, ker kaže pot očiscenja in pomlajenja v naši organizaciji in stanu. c) Veseli tudi zborovalce, da se je »opozicija« sporazumela z Zavezinih vodstvom, kar kaže njeno delo v raznih odsekih. č) Zborovalci pa tudi ne morejo in ne smejo prezreti trudapomega dela, ki ga je do sedaj izvrševala Zaveza, posebno njeno vodstvo. d) Poudariti se mora, da se bo nas stan in nasa organizacija pomladila le tedaj, če se bo pomladil vsak posamezen član. Da se pa doseže ta smoter, do katerega je še dolga pot in ne lanka, bodi skrb vodstva Zaveze, odborov okrajnih učiteljskih društev in vsakega posameznika. e) Z ozirom na prvo točko skienene zborovalci da se »izjava« razmnoži in posije vsakemu članu v razmotrivanje v prosepel temeljite debata pri slededih zborovanjih.

Ker ni bilo referenta o »reformi učiteljske«, se je odlozilo poročilo na prihodnje zborovanje.

Po važnih razgovorih glede aprovizacije se sprejme predlog tov. Mikuža, da naj se pristopi h goriški aprovizacijski zadruzi. V to svrno dobi vsak član pristopni list, ki naj ga podpiše ter plača delež 200 K in 10 K pristopnine.

Skieno se, da pojeta tov. Jelincič in Sattler na glavarstvo, da ukreneta potrebno glede najnujnejše dobave živil.

Tovariš Kasca predlaga, naj se pošlje potom Zavezi vladi izjavo s pozivom, naj bolje skrbi za učiteljsvo. Zaveza naj vpiiva tudi na ostala učiteljska društva, da v tem zmišlu skupno nastopijo.

V upravni odbor Zaveze je bil izvoljen tov. Jelincič.

Zavezin dopis glede enkratnega nabavnega prispevka za leto 1917. od 6. avg. 1918. stev. 634 se pošlje v prepisu goriškemu in sežanskemu učiteljskemu društvu.

Nadalje se sprejme predlog tov. Mikuža, ki predlaga, naj bi bilo za okr. uč. knjižnico več zanimanja. C. kr. okr. šol. svetu naj se naznani, katere knjige naj se naroče.

Govorilo se je o obnovitvi šolstva in o pomoči učiteljsva pri splošni obnovitvi Goriške.

Za ustanovitev: »Goriške zveze učiteljskih društev« se skieno, da stopi odbor v stik z goriškim in sežanskim učiteljskim društvom.

Po zborovanju se je nabralo 64 K za Krekov dom.

Goriške vesti.

—g— Na c. kr. realki v Gorici se prične pouk v mesecu oktobru, ko se izvrše potrebne poprave v šolskem postopju.

Kranjske vesti.

—r— Nasemu tovarišu Josipu Ambrožiču je umri dne 29. oktobra t. l. sinček David v nežni mladosti 7 let. Bil je jako marljiv ucenec II. b razreda na I. mestni soli. Pogreba se je vdeležila vsa šolska mladina te sole s svojim učiteljsvom. Tovarišu Ambrožiču nase sozajte!

—r— Deželni odbor kranjski je izplačal 1. oktobra t. l. vsemu kranjskemu učiteljsvju z mesečno plačo vred draginjsko doklado za 10 mesecev v izmeri 90 %.

—r— Iz c. kr. mestnega šolsk. sveta ljubljanskega. O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v soboto, dne 14. septembra 1918, smo prejeli nastopno obvestilo: Predsednik proglašil sklepčnost in otvoril sejo. Zapisnik poroča o bistvenih kurentnih stvareh in pove, kako da so bile rešene, kar se vzame na znanje. Zapisnik o zadnji redni seji, ki se je vršila v torek, dne 16. julija 1918, se odobri brez ugovora. Poročilo o napredovanju učiteljsva na višjo plačilno stopnjo s 1. januarjem 1919 se pritrđi. Dvoje prošenj za privoilito daljših dopustov je c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočilno predložiti. Za suplente se imenujejo: Na I. mestni deški šoli učiteljice Ana Košca, Marija Jurman in Ljudmila Rape; na II. mestni: Stanislava Iskra in Ljudmila Celestina; na III. mestni: Danijela Kališ; na šišenski deški osemrazrednici: Frančiška Hriberpik; na mestni nemški dekliški šoli: Viktorija Medved in Marija grofica Auersperg. Več prošlek se vzame v evidenco za ona mesta, ki utegnajo priti še vpoštei, ostalim je pa prošnje vrniti. C. kr. deželni šolski svet je naprositi, naj posreduje, da se učiteljsvju enkratni nabav-

ni prispevek pro 1918. čimpreje nakaže tako, kot je bilo skienjeno dne 23. junija 1918. Delati je na to, da se tudi v postopju IV. mestne deške ljudske sole čimpreje izvrše poprave, tako da se postopje pridobi za poučevanje lastne sole ter pomožnega oddelka na njej in pa mestnega učevnega nastanjenja, pri čemer trpita mladina in učiteljsvo. Ko se pojasi ne nekaj interin zauev upravne vsebine, zaključci predsednik sejo in se zahvali za udeležbo.

—r— Pouk na obrtno - nadajevnihi šolah. Po štrnemem prestanku prične se letos zopet na vsem ljubljanskim obrtno-nadajevnihi solah s poukom. Sprejemajo se vajenci in vajenke. Vpisavanje se je vsrno v nedeljo, dne 29. septembra 1918, od desetih do avanaštih doopolne. Vpisavalo se je: za menansko-tennisko šolo v voditeljski pisarni I. mestne deške sole; za stavbno šolo v voditeljski pisarni II. mestne deške sole; za moski oddetek umetne in običajne sole v voditeljski pisarni mestne nemške deške sole; za ženski oddetek te sole v voditeljski pisarni mestne slovenske dekliške sole; za splošni oddetek v voditeljski pisarni III. mestne deške sole. Z rednim poukom se prične v nedeljo, dne 6. oktobra 1918. Natančnejša pojasnila je dobiti pri vpisavanju. Več pove razglas.

Tržaške vesti.

—t— Uspeh vpisovanje na zaposilovalnih tecanju v 1rstu. V učiteljske zaposilovane tecaje se je vpisalo: v I. letnik 40, v II. 30, v III. 22 in IV. 8 dijakov; vrnu tega se 8 vpoklicanim, skupaj torej 108 dijakov. V gimnazijske tecaje se je do sedaj vpisalo: v I. razred 127, v II. 76, v III. 21 in v IV. 16, skupaj torej 240 dijakov. Kouko je nemški gimnazij, ki ne dosega tega stevila tržaških provizoričnih tecajev: in vendar ima rüssarek pogum govoriti pred nemškimi casnikarji o popolni enakopravnosti vseh narodov v Avstriji!

Splošni vestnik.

Svarilo pred podpiranjem dezerterev, vojakov, ki prekorajo dopust, in oseb, ki se odstranjuje brez dovoljenja od vojaskih krdel. Ker se zaradi nepoznanja zakonitih kazenskih določb večkrat podpira dezerterte na ta ali oni način, zlasti da se jih prikriva, se občinstvo opozarja, da je tako podpiranje hudodelstvo po paragrafu 220 kaz. zakona in da ima za posledico ječo od 6 mesecev do 1 leta, pri obtežitih okolišnih pa težko ječo od 1 do 5 let. Vsako podpiranje onih vojakov pa, ki si na svojo roko podaljšajo vojaški dopust, ali pa oseb, ki so se samolastno odstranile od svojih vojaških krdel, bodo v bodoče brezobzirno kaznovali po mero dajnih zakonih politične, odnosno policijske oblasti. Da se onemogočijo hudodelstva, kot tatvine, ropi itd., ki so jih izvršili v zadnjem času zlasti pogosto dezerterte, se občinstvo v lastno korist pozivlja, da krepko podpira oblasti pri izsleditvi dezerterev in drugih sumljivih oseb, ki se potepajo okoli v vojaških uniformah in jih brez vsacega ozira ovadi.

Razgled.

Draginjske doklade za učiteljsvo. Načelnik nemškonacionalnih strank, profesor Waldner in posl. dr. Freissler, sta bila te dni v zadevi učiteljskih draginjskih doklad pri baronu Hussareku in zahteva-

Največa slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000.—
rezervnega zaklada „ 2,000.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

veče in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5¼% obrestim in proti najmanj 1% oziroma ¾% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Književnost.

Razpis nagrad za najboljšo skladbo. V svrno, da se začne čimprej zopet z rednim izdajanjem glasbenega lista »Novi Akordi« in v izpodobuo glasbenega ustvarjanja razpisuje podpisano založništvo »Novih Akordov« stiri nagrade za najboljšo skladbo, in sicer:

1. za dvoročno klavirsko skladbo v znesku K 700;
2. za samospev in klavir K 500;
3. za moski zbor K 400;
4. za mesan zbor K 400.

Jugoslovanski skladatelji, ki se hočejo udeležiti tekme, naj doposijejo svoje dobro citivje rokopise (z gesomi in imenom ter nastovom skladateljstvom v zaprtem kuvertu) najkasneje do 1. decembra 1918. uredništvu »Novih Akordov« (dr. Gobjmir Krek) na Dunaju XV 1, Mariahiiter Gurtel 29., II.

Vsak skladatelj lahko tekmuje s poljubnim številom skladb. Tekmovati morejo le izvirne skladbe, ki še niso bile nikjer objavljene. Tudi obdelave so izključene. Sicer je pa skladateljem na prosto dana vsebina, značaj, oblika in obseg. Vendar naj nobena kompozicija ne prekoraci 12 strani v tisku in obliki »Novih Akordov«.

Glede vsake vposlane skladbe si pridruže založništvo, oziroma uredništvo »Novih Akordov« pravico, da jo objavi v listu proti plačilu običajnega (sedaj izdatno zvišanega) sotrudniškega honorarja. Isto velja tudi o skladbah, ki jim bo posebno, v ta namen sestavljeno razsodišče prisodilo nagrade. Avtorjem teh skladb pristoja razen nagrade še pravica do običajnega sotrudniškega honorarja.

Srbskim vokalnim skladbam je podložiti tekst ne le v cirilici, temveč tudi v latinici.

Založništvo »Novih Akordov«
L. Schwentner, Ljubljana.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljsva«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zaovd.

Gesto: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. avgusta 1918 K 113.737.43.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/20. do 1/26. ure popoldne.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.